

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-20

Europese Raad

Nr. 455

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 26 november 2009

Graag bied ik u hierbij het verslag aan van de Begrotingsraad, die plaatsvond op 18 november.

Tijdens deze Raad is ook de Kamermotie uitgevoerd over unanimitieit bij de vaststelling van de verordening voor de financiële perspectieven (Kamerstuk 21 501-20, nr. 445). Dit verslag dient tevens als antwoord op deze motie.

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

VERSLAG BEGROTINGSRAAD 18 NOVEMBER 2009

1. Samenvatting van de Raad

De Begrotingsraad heeft een akkoord bereikt over de tweede lezing van de Raad van de EU-begroting 2010, met daarin volledige financiering voor het economisch herstellepakket.

Het akkoord voldoet aan uw verzoek tijdens het AO op 12 november, om de *financing gap* in het economisch herstellepakket te dichten zonder gebruik te maken van de EU-begroting in 2011.

De Raad en het Europees Parlement hebben in de conciliatie afgesproken dat het betalingsniveau in 2010 € 122,9 miljard zal bedragen. Dat is aanzienlijk lager dan de door het EP voorgestelde bedrag van € 127,5 miljard¹. Het EP zal in december, binnen deze kaders, de finale begroting 2010 vaststellen na zijn tweede lezing (middels een verklaring is afgesproken dat de huidige procedure zal worden afgerond). Verder zijn er enkele verklaringen afgesproken tussen de Raad en het EP.

Tevens werd door de Europese Rekenkamer een toelichting gegeven op hun rapport over EU-uitgaven in 2008. Daarin werd benadrukt dat de Commissieboekhouding op orde is, dat het aantal fouten afneemt (met name bij landbouw) maar bij structuurfondsen nog hoog is, en dat vereenvoudiging van EU-regelgeving nodig is. De Commissie onderstreepte het belang van beter management van middelen in gedeeld beheer en van verantwoording door lidstaten. Verdere behandeling van dit onderwerp zal plaatsvinden in de Ecofin Raad.

2. Nederlandse inzet in de Raad en uitvoering motie over financiële perspectieven

Nederland heeft ingestemd met het compromis voor de EU-begroting 2010, inclusief de financiering van het herstellepakket. Nederland heeft daarbij met succes aangedrongen op het oplossen van de *financing gap* in het herstellepakket, zonder dat financiering nodig is vanuit de EU-begroting 2011, conform uw verzoek. Ook heeft Nederland aangedrongen op een realistisch en stringent betalingsniveau in 2010, mede met het oog op de overheidstekorten in lidstaten wegens de crisis.

Tijdens de Begrotingsraad is ook uw Kamermotie uitgevoerd. De Kamer had in het plenaire debat «terugblik ER» op 3 november een motie ingediend over unanimitieit bij de vaststelling van de verordening voor de financiële perspectieven (kamerstuk 21 505-20, nr. 445). Het lid Wilders heeft daarna verzocht om onmiddellijke uitvoering van deze motie (verzoek 2009Z20441)². In de Raad is daarom door Nederland gesteld dat besluitvorming over de verordening³ voor de financiële perspectieven, evenals voorheen, dient te geschieden met unanimitieit.

Ook heeft Nederland aangegeven dat de huidige omvang en einddatum van de financiële perspectieven moeten worden gerespecteerd bij omzetting in een verordening.

3. Toelichting

Voorafgaand aan de Raad was een compromis bereikt tussen lidstaten over de tweede lezing van de Raad voor de EU-begroting 2010, met een bedrag van € 140,6 miljard voor vastleggingen en € 121,5 miljard voor betalingen. Daarin was ook financiering voorzien voor de tweede helft van het economisch herstellepakket. Die tweede helft bestond uit € 420 miljoen

¹ Het betalingsniveau is wel hoger dan in 2008 en 2009, met name 1. door de extra initiatieven die de EU genomen heeft ter bestrijding van de economische crisis, zoals het economisch herstellepakket en versnelling van structuurfondsbetalingen, 2. door verwachte hogere betalingen bij landbouw en 3. omdat de EU-programma's die in 2007 gestart zijn na enkele jaren voorspoediger lopen dan in het begin (en er dus nu meer betalingen plaatsvinden).

² Dit verslag dient als antwoord op dit verzoek.

³ Er is nog geen Commissievoorstel verschenen voor deze verordening.

voor breedband en GLB-uitdagingen (wat via het budget voor plattelandsontwikkeling zal worden gefinancierd) en € 1980 miljoen voor energieprojecten.

Voor de financiering van energieprojecten had de Commissie een voorstel ingediend dat gebruik maakte van ongebruikte middelen uit 2009 (marge en onderuitputting in diverse uitgaven-categorieën) en marges in 2010. Hiervoor is een verschuiving nodig binnen de financiële perspectieven tussen categorieën en jaren, waarbij het huidige totaalplafond voor 2007–2013 gerespecteerd wordt. Wegens de beperkte omvang van deze FP-verschuiving geschiedt besluitvorming met QMV. Er resteerde echter nog een *financing gap*, die voor aanvang van de Raad € 258 miljoen bedroeg (door een extra meevaller in 2009 was het tekort al verkleind).

Tijdens de Raad is lang gesproken over het oplossen van deze *financing gap*. De meeste lidstaten steunden inzet van de marge van categorie 1a (concurrentievermogen, waartoe energie behoort), en diverse lidstaten pleitten daarnaast voor gebruik van de flexibiliteitsreserve. Het Voorzitterschap stelde voor om tevens € 50 miljoen extra over te hevelen van de landbouwmarge naar energie. Volgens de Commissie zou dit goed mogelijk zijn, maar diverse lidstaten waren bezorgd dat de marge voor onvoorziene uitgaven bij landbouw daardoor te klein zou worden.

Uiteindelijk is tussen de Raad, het EP en de Commissie het volgende compromis bereikt voor de financiering van de € 1980 miljoen voor energieprojecten:

- Gebruik van resterende marges en onderbesteding in 2009 vanuit diverse uitgaven-categorieën: € 1306 miljoen van landbouw (het landbouwjaar is medio oktober afgelopen en dit bedrag was niet gebruikt), € 173,5 vanuit administratie (inclusief een meevaller in het Raadsbudget), € 5 miljoen vanuit JBZ, € 3 miljoen vanuit concurrentiekracht en € 1 miljoen uit cohesie/structuurfondsen.
- Gebruik van marges in 2010: € 158 vanuit landbouw (waarna er € 0,5 miljard aan marge resteert voor onvoorziene landbouwwitgaven in 2010), € 126,5 miljoen vanuit administratie, € 120 miljoen vanuit de flexibiliteitsreserve, € 81 miljoen vanuit categorie 1a (door grotendeels terug te gaan naar de 1e lezing van de Raad) en € 6 miljoen vanuit cohesie/structuurfondsen.

In de EU-begroting 2010 zijn ook middelen voorzien voor de zuivelsector (€ 280 miljoen, plus een verschuiving van € 20 miljoen vanuit melkexportrestituties naar het zuivelfonds) en voor ontmanteling van een Bulgaarse kerncentrale (€ 75 miljoen vanuit de flexibiliteitsreserve).

Omdat over de achterliggende voorstellen nog geen Raadsbesluit is genomen, is in een verklaring van de Raad vastgelegd dat opname van deze middelen in de EU-begroting 2010 niet vooruitloopt op besluitvorming over de rechtsgrondslag.

Verder is € 23,5 miljoen extra voorzien voor het Raadsbudget in 2010, omdat de Europese Raad nu een instelling wordt. Een groot deel hiervan is nodig voor Europese Raden en toppen met derde landen; deze zullen voortaan via de EU-begroting worden gefinancierd in plaats van door het Voorzitterschap. In 2009 was er onderuitputting van het Raadsbudget; daarvan zal € 40 miljoen worden ingezet voor energieprojecten.

4. Follow-up AO Begrotingsraad mbt. controle op agentschappen

Tijdens het AO op 12 november vroeg het CDA om betere controle op agentschappen door de nationale rekenkamer en de Europese Rekenkamer. Er is toegezegd om hierop terug te komen.

Agentschappen vallen onder de directe verantwoordelijkheid van de Commissie. Er is geen sprake van «gedeeld beheer met lidstaten». Dat houdt ook in dat nationale rekenkamers niet zomaar controles kunnen verrichten bij Europese agentschappen die in hun land gevestigd zijn. Zij hebben wel de bevoegdheid om eventuele nationale bijdragen aan die agentschappen te controleren, maar geen bevoegdheid ten aanzien van de EU-bijdragen. Nederland zal daarom tijdens de behandeling van het dechargeadvies voor Agentschappen het belang van goed toezicht door de Commissie en controle door de Europese Rekenkamer benadrukken.

De Europese Rekenkamer heeft een belangrijke rol bij de controle op agentschappen. De Europese Rekenkamer onderzoekt jaarlijks de verschillende agentschappen op dezelfde wijze als de EU-begroting als geheel, en stelt over ieder agentschap een rapport op. In november 2009 ontvingen 28 van de 29 agentschappen een goedkeurende verklaring over de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen. Een uitzondering hierop was de Europese Politieacademie (gevestigd in het VK). De Rekenkamerrapporten over agentschappen worden ook gebruikt in de jaarlijkse dechargeprocedure; het Europees Parlement verleent decharge per agentschap.

Bijlage**Overzicht bedragen per uitgavencategorie**

Vastleggingen in miljoenen euro	Financiële perspectieven 2010	Commissie -voorstel 2010	Eerste lezing Raad	Eerste lezing EP	Tweede lezing Raad
1a concurrentie-kracht	12 388	12 269 (exclusief 1980 energie)	12 169 (exclusief energie)	14 367 (inclusief energie)	13 852 (inclusief energie)
1b Structuur/cohesie	49 394	49 382	49 382	49 388	49 382
2 landbouw en natuur	60 113	59 004 (exclusief 420 breedband/GLB uitdagingen)	58 640 (exclusief breedband/GLB uitdagingen)	59 808 (inclusief breedband/GLB en 300 zuivel)	59 450 (inclusief breedband / GLB en zuivel)
3a vrijheid, veiligheid en recht	1 025	980	974	1 006	974
3b burgerschap	668	649	634	668	634
4 extern beleid	7 893	7 672	7 583	7 892	7 685
5 administratie	8 008	7 852	7 812	7 866	7 829
6 compensatie Bulgarije en Roemenië	0	0	0	0	0
Totaal vastleggingen	139 489	137 808	137 195	140 966	140 555
betalingen	134,2 miljard	122,3 miljard	120,5 miljard	127,5 miljard	121,5 miljard

Noot:

– bedragen exclusief reserves. De Commissie en het EP rekenen de globaliseringsfondsreserve van € 500 miljoen en de noodhulpreserve (extern beleid) van € 249 miljoen wel mee in hun cijfers; in deze tabel zijn deze reserves er buiten gelaten.

– de finale begroting voor 2010 zal door het EP worden vastgesteld in december, na de tweede lezing van het EP. Met het EP is een betalingsbedrag van € 122,9 miljard afgesproken.